

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/29/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2714201070
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2714201070.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: J. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Senici, dieťa rodičov - matka: R. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXXX/XX, U., t.č. J. XX, XXX XX Y., právne zastúpená: JUDr. Ján Pekar, advokát, Potočná 191/39, 909 01 Skalica a otec: H. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXXX/XX, U., právne zastúpený: JUDr. Michal Ellinger, advokát, Wolkrova 41, 851 01 Bratislava, o nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Skalica zo dňa 17.03.2014, č.k. 6P/42/2014-16, v časti zamietnutia jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením prvostupňový súd zamietol návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia a zamietol návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia. Rozhodnutie prvostupňový súd s použitím ust. § 75 ods. 1, 6, 8, § 76 ods. 1 písm. a), b) a f), § 102 ods. 1, 2 O.s.p. vecne odôvodnil tým, že nariadenie predbežného opatrenia tak, ako to navrhuje matka a otec nie je v tomto prípade opodstatnené. V tomto prípade nie sú dané okolnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu okamžitej úpravy pomerov účastníkov (potrebu „okamžite“ maloletú zveriť do osobnej starostlivosti jednému z rodičov), t.j. že by tu bol potrebný okamžitý zásah súdu formou nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti otca alebo matky. Skutočnosť, že maloleté dieťa nežije v spoločnej domácnosti s obidvomi rodičmi a v súčasnosti starostlivosť o maloletú zabezpečuje len matka, sama osebe ešte neodôvodňuje potrebu okamžitej úpravy pomerov účastníkov formou predbežného opatrenia (bez vykonávania riadneho dokazovania). Nevyjasnené kompetencie ohľadom výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu vo všeobecnosti nie sú okolnosťou, ktorá by opodstatňovala ingerenciu súdu formou predbežného opatrenia. Maloletá J. žije spoločne so svojou matkou v domácnosti rodičov matky po tom, čo sa odsťahovala dňa 09.02.2014 zo spoločnej domácnosti. Z doposiaľ podávajúcich informácií od matky a otca (ktoré sa inak diametrálne odlišujú) v návrhu nevyplývajú skutočnosti, že by maloletá bola bezprostredne ohrozená na živote alebo zdraví, alebo že by bol bezprostredne ohrozený, či narušený jej priaznivý psychický a fyzický vývin. Nie je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy na právach maloletej, nakoľko o maloletú je postarané, s matkou majú zabezpečené bývanie u rodičov matky. Súd teda nemá osvedčenú žiadnu takú skutočnosť, z ktorej by vyvodil potrebu okamžitého zásahu formou predbežného opatrenia. Skutočnosť, že rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti a o dieťa sa stará len jeden z rodičov a druhý sa s maloletým dieťaťom len stýka, nie je dôvod na okamžitú úpravu pomerov účastníkov formou nariadenia predbežného opatrenia. Súd je toho názoru, že nenariadením predbežného opatrenia (teda okamžitou úpravou) nie je u maloletej bezprostredne ohrozený jej život, zdravie ani jej priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin, u maloletej nie je ani ohrozené uspokojovanie jej základných životných potrieb. Je síce pravdou, že rodičia maloletej v súčasnej dobe nežijú v spoločnej domácnosti, takže je tu na mieste, aby bol upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu (teda rozhodnúť komu sa mal. dieťa zverí do

osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok, o výživnom a popr. styku), ale aj vzhľadom na podávajúce sa skutočnosti od rodičov, ktoré sa diametrálne odlišujú, bude potrebné pre spravodlivé rozhodnutie vo veci vykonať riadne dokazovanie, prinajmenšom výsluchom rodičov, zabezpečením správ od kolízneho opatrovníka, popr. aj pohovorom psychológa s rodičmi a pod., bez ktorého nie je možné vo veci spravodlivo rozhodnúť.

Proti tomuto rozhodnutiu, v časti, v ktorej súd zamietol jeho návrh na nariadenie predbežného opatrenia, podal prostredníctvom svojho advokáta odvolanie otec maloletej, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovie. Podľa odvolateľa prvostupňový súd nedostatočne skúmal situáciu, v ktorej maloletá žije, matka hrubo zanedbáva starostlivosť o maloletú, necháva ju samu doma, bez akéhokoľvek dozoru. Pri skúmaní týchto skutočností navrhuje ako svedkov vypočuť susedov. Podľa odvolateľa je ohrozený život a zdravie maloletej

Matka maloletej a ani kolízny opatrovník odvolací návrh nepodali, k odvolaniu otca sa písomné nevyjadrili.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ podľa obsahu odvolania použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 81 ods. 1 a § 102 ods. 2 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že odvolaniu otca maloletej nie je možné priznať úspech, keďže napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Vzhľadom na to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti, ktorou zamietol návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, nebolo napadnuté odvolaním, toto sa nestalo predmetom prieskumu odvolacieho súdu a nadobudlo právoplatnosť.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na nariadenie predbežného opatrenia, keď prvostupňový súd vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, pričom jeho výsledky náležite vyhodnotil a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne a presvedčivé v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. vyhotovené písomné odôvodnenie napadnutého uznesenia. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

Podľa § 75 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie súd zásadne nariadi na návrh, ktorý musí obsahovať náležitosti podľa ods. 2 tohto ustanovenia.

Podľa § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov, pričom o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov (ods. 8 cit. ust.).

Podľa § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p. súd môže predbežným opatrením nariadiť účastníkovi, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti koho označí súd. Výpočet možných predbežných opatrení v ust. § 76 ods. 1 O.s.p. je pritom len demonštratívny.

Podľa § 77 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie zanikne, ak navrhovateľ nepodal v súdom určenej lehote návrh na začatie konania (písm. a)), sa návrhu vo veci samej nevyhovelo (písm. b)), sa návrhu vo veci samej vyhovel a uplynulo 30 od vykonateľnosti rozhodnutia vo veci (písm. c)), a uplynul určený čas po ktorý malo trvať (písm. d)). Predbežné opatrenie súd zruší ak pominú dôvody, pre ktoré bolo nariadené (ods. 2 cit. ust.).

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, sa môžu kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ust. § 25 a § 26 sa použijú primerane.

Jedným zo zabezpečovacích prostriedkov v občianskom súdnom konaní je inštitút predbežného opatrenia. Predbežné opatrenie slúži dočasnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv účastníkov konania a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie, čo pre krátkosť času zvyčajne ani nie je dobre možné. Je však nutné, aby boli splnené základné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia a to buď potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo existencia reálnej obavy, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený a zároveň, existencia bezprostredne hroziacej ujmy. Súdna prax vyžaduje i naplnenie podmienky, že predbežným opatrením sa nesmie vytvoriť nenávratný nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch účastníkov, ani že v dôsledku predbežného opatrenia nevznikne nepríjemná ujma účastníkovi, teda že ujma povinného nesmie byť nepríjemná výhoda, ktorú nariadením predbežného opatrenia získa druhá strana. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa vyššie uvedeného je nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené (teda nemusia byť nepochybne preukázané) základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ale i osvedčenie, že je dané nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

Odvolací súd zo spisu zistil, že otec mal. J. podal na Okresnom súde Bratislava V dňa 17.02.2014 návrh na rozvod manželstva a nariadenie predbežného opatrenia na úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu. Okresný súd Bratislava V uznesením č.k. 20P/55/2014-26 zo dňa 04.03.2014 vylúčil časť návrhu týkajúcu sa nariadenia predbežného na samostatné konanie a následne dňa 05.03.2014 postúpil vec Okresnému súdu Skalica. Otec navrhol dočasne zveriť mal. J. do jeho osobnej starostlivosti, matke určiť neobmedzený styk s mal. J. za prítomnosti otca, o výživnom nežiadal rozhodnúť. Svoj návrh otec odôvodnil tým, že matka dňa 09.02.2014 opustila s maloletou spoločnú domácnosť. Matka odišla aj s maloletou k jej rodičom do Y.. Matka navštevuje psychologickú ambulanciu, trpí duševnou poruchou, je notorická klamárika. Matka požíva alkoholické nápoje, ktoré kombinuje s liekmi. Matka sa o maloletú riadne nestará. Raňajky maloletej podávala až o 10.00 hod. Čaj pripravala v neumytom hrnci, taktiež maloletej nevarila teplú stravu, túto jej varila otcova matka. Matka nepravidelne prebaľovala maloletú. Materskú využívala na svoje potreby a to cigarety, alkohol, diskotéky. Matka už viac krát opustila spoločnú domácnosť aj s maloletou. Otec k svojmu návrhu doložil fotografie hrnca a prepis SMS správ od matky adresované navrhovateľovi, sestre navrhovateľa a matke navrhovateľa.

Matka maloletej J. podala dňa 10.03.2014 na súd prvého stupňa taktiež návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadala dočasne zveriť mal. J. do jej osobnej starostlivosti a otcovi určiť povinnosť platiť na maloletú výživné v sume 100,- Eur mesačne. Matka svoj návrh na vydanie predbežného opatrenia odôvodnila tým, že otcovo správanie sa po narodení maloletej J. výrazne zmenilo, nakoľko očakávali narodenie chlapca. Otec sa o maloletú nezaujímal, nevytvoril si k nej vzťah. Od narodenia spoločne nehospodária, pred narodením maloletej prispieval na domácnosť. Pomáhala

im jej matka a svokra. Vždy mala zabezpečené všetky potreby pre maloletú. Otec matku niekoľkokrát fyzicky atakoval, čo riešila pomocou polície. Matka mala strach bývať v spoločnej domácnosti a preto sa presťahovala aj s maloletou do Y. k rodičom. Otec od narodenia neprispieval na domácnosť a výživu maloletej. Dňa 10.03.2014 prišiel otec na návštevu maloletej do Y., prišlo však k hádke a otec fyzicky napadol matku. Matka k svojmu návrhu doložila fotokópiu potvrdenia OO PZ Skalica o nahlásení priestupku a lekárskej návštevy.

Odvolačný súd dospel v zhode so súdom prvého stupňa k jednoznačnému a spoľahlivému záveru, že otec maloletej dostatočne neosvedčil dôvodnosť nároku nariadenia predbežného opatrenia i nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy. Tvrdenia otca, že má vážnu obavu o maloletú, nakoľko matka jej nevie zabezpečiť riadnu starostlivosť, považoval odvolací súd za nepreukázané, nakoľko otec takéto skutočnosti ničím hodnoverne nepreukázal. Odvolací súd sa preto nemal na základe čoho stotožniť s dôvodmi, ktoré prezentoval otec, nakoľko z nich žiadnym spôsobom nevyplýva potreba okamžitého zásahu súdu z dôvodu nebezpečenstva bezprostredne hrozacej ujmy. Vzhľadom na to, že pred nariadením predbežného opatrenia bola maloletá fakticky v starostlivosti matky, u ktorej nebol zistený ani preukázaný žiaden dôvod, pre ktorý by nebola schopná zabezpečiť maloletej riadnu starostlivosť, nebol preto žiaden dôvod na to, aby bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým by súd nariadil matke odovzdať maloletú do starostlivosti otca.

Je potrebné dôsledne rozlíšiť, kedy je na mieste okamžitý zásah súdu odôvodňujúci nariadenie predbežného opatrenia, a kedy je vhodné vyčakať na rozhodnutie vo veci samej po vykonaní potrebného dokazovania, v rámci ktorého budú dostatočne zistené a preukázané všetky relevantné skutočnosti. Vzhľadom na 7-dňovú zákonnú lehotu, kedy je potrebné rozhodnúť o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p., ako aj o odvolaní, nie je možné zabezpečiť výsluch svedkov, ktorých navrhoval odvolateľ. Týchto bude možné vypočuť v rámci dokazovania v konaní vo veci samej. Najmä však bude nevyhnutným zabezpečiť stanovisko a správu kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov a poskytovaní starostlivosti o maloletú zo strany matky.

Vzhľadom na uvedené prvostupňový súd správne uzavrel, že zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia v takom rozsahu, v akom sa ho domáhal otec maloletej, neboli splnené, a preto bolo dôvodným jeho návrh v celom rozsahu zamietnuť. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, s použitím ust. § 219 O.s.p., ako vecne správne potvrdil.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.